

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา สำหรับการปล่อยชั่วคราว และการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ (EM)

การปล่อยชั่วคราว หมายถึง การปล่อยตัวผู้ต้องหา หรือจำเลย ไปชั่วระยะเวลาหนึ่งที่มีกำหนด โดยคำสั่งของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการหรือศาล แล้วแต่กรณี ซึ่งอาจปล่อยชั่วคราวไป โดยไม่มีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

ประเภทการปล่อยชั่วคราว

3 ประเภท ได้แก่

1. การปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน

คือ การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยไม่ต้องทำสัญญาประกัน และไม่ต้องมีหลักประกันแต่อย่างใด เพียงแต่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบาน หรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียกของเจ้าพนักงาน หรือศาลเท่านั้น

2. การปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน

คือ การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยผู้ร้องขอประกัน หรือผู้ประกันต้องทำสัญญาประกันต่อเจ้าพนักงานหรือศาลว่า จะปฏิบัติตามนัดหรือตามหมายเรียกต่อเจ้าพนักงานหรือศาล ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มาตามนัดหรือหมายเรียก ผู้ประกันจะถูกปรับตามจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในสัญญาประกัน

3. การปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน

คือ การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกัน ต้องทำสัญญาประกันต่อเจ้าพนักงานหรือศาลว่า จะปฏิบัติตามนัดหรือหมายเรียกของเจ้าพนักงานหรือศาล และผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกัน ต้องวางหลักประกันไว้ เพื่อที่จะสามารถบังคับเอากับหลักประกันตามจำนวนเงิน ที่ระบุไว้ เมื่อมีการผิดสัญญาประกัน

สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

อาคารศาลอาญา ชั้น 6 ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02-512-8498-9 www.oja.coj.go.th

ผู้มีสิทธิขอลปล่อยชั่วคราว

ได้แก่

1. ผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลย ได้แก่ บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีภรรยา ญาติพี่น้อง ผู้ปกครอง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง กนยาความ บุคคลที่ศาล พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวนเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนญาติพี่น้อง หรือความสัมพันธ์อื่นตามที่ศาลเห็นสมควร
2. นายประกันอาชีพ หมายถึง บุคคลซึ่งยื่นคำร้องขอลปล่อยชั่วคราว ผู้ต้องหาหรือจำเลย ด้วยการวางหลักทรัพย์ของตนเองเป็นประกัน โดยคิดค่าตอบแทนจากการใช้หลักทรัพย์นั้น ซึ่งต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เนื่องจากนายประกันอาชีพบางราย มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ใช้เอกสารปลอมในการร้องขอลปล่อยชั่วคราว หรือเรียกค่าตอบแทนสูงเกินสมควร ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ ผู้ต้องหาหรือจำเลย และส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของ นายประกันอาชีพโดยรวม

หลักประกันที่ใช้ในการปล่อยชั่วคราว

1. เงินสด หรือหลักทรัพย์อื่นๆ
2. บุคคลเป็นหลักประกันโดยแสดงหลักทรัพย์ โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือมีรายได้แน่นอน หรือเป็นผู้มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย ได้แก่ บิดา มารดา ผู้สืบสันดาน สามเณร ภริยา พี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลที่เกี่ยวข้องกันโดยทางสมรส หรือบุคคลที่ศาลเห็นสมควร

กรณีพิพดสัญญาประกัน

1. ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่พิพดสัญญาประกันต้องถูกออกหมายจับโดยศาล
2. เมื่อศาลสั่งปรับนายประกันตามสัญญาประกัน นายประกันต้องนำเงินค่าปรับตามคำสั่งศาลมาชำระต่อศาล ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่อาจขอผ่อนผันได้โดยยื่นคำร้องขอต่อศาล ถ้าไม่นำเงินมาชำระภายในเวลาที่กำหนด ศาลอาจสั่งยึดเงิน หรือนำทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระค่าปรับต่อไป ถ้าเงินไม่เพียงพอชำระค่าปรับ ศาลอาจยึดทรัพย์สินอื่นของนายประกันออกขายทอดตลาด เพื่อชำระค่าปรับจนครบถ้วนก็ได้ นายประกันที่ศาลสั่งปรับ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลภายในกำหนด 1 เดือน หรืออาจนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาส่งศาลเพื่อขอลดค่าปรับต่อศาล

สิทธิของผู้ร้องขอเมื่อมีคำสั่ง ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

เมื่อศาลสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามที่ผู้ต้องหา
จำเลยหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องขอ
ผู้ร้องขอมีสิทธิดำเนินการได้ 2 ประการ คือ

1. ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวใหม่
2. อุทธรณ์ หรือฎีกา คัดค้านคำสั่งของศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์
แล้วแต่กรณี

กำหนดเวลาการยื่นอุทธรณ์

การอุทธรณ์กรณีศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว
ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิยื่นอุทธรณ์เมื่อใดก็ได้แต่ไม่เกิน 1 เดือน
นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง

การอุทธรณ์คำสั่ง ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

1. กรณีก่อนศาลมีคำพิพากษา เมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา
ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว และศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาต
ให้ปล่อยชั่วคราวยื่นตามศาลชั้นต้นให้เป็นที่สุด ทั้งนี้
ไม่ตัดสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอประกันตัวใหม่
2. กรณีหลังศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา เมื่อขอปล่อยชั่วคราว
และศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว
สามารถยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์ต่อไปยังศาลฎีกาได้

สิทธิในการขอลปล่อยชั่วคราว

1. เมื่อศาลได้รับคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ให้รับพิจารณาและมีคำสั่งโดยเร็ว โดยให้ถือเป็นหลักว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เว้นแต่มีเหตุจำเป็นต้องควบคุมหรือยังผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นไว้ ก็ให้ระบุเหตุผลไว้โดยครบถ้วนและชัดเจนและพิจารณาสั่งในแนวเดียวกัน
2. ในการร้องขอปล่อยชั่วคราว ผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจเสนอข้อมูล หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ที่ถูกฟ้องร้อง รวมทั้งบุคลิกลักษณะ: นิสัย สภาพทางร่างกายและจิตใจ การศึกษา การประกอบอาชีพ การงาน ประวัติการกระทำความผิดอาญา สภาพและฐานะของครอบครัว และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม
3. ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือเพื่อป้องกันภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราวก็ได้ เช่น
  - ให้รายงานตัวต่อเจ้าพนักงานหรือบุคคลตามที่ศาลเห็นสมควร
  - วางข้อจำกัดเกี่ยวกับสถานที่อยู่อาศัยหรือการเดินทางออกไปนอกสถานที่อยู่อาศัย
  - วางข้อจำกัดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ หรือการทำงานบางอย่าง หรือ
  - วางข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าไปในสถานที่บางแห่ง ที่อาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดอีก เป็นต้น หากผู้ต้องหาหรือจำเลย ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ก็ให้ศาลพิจารณาเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้

สิทธิในการขอลปล่อยชั่วคราวตามกฎหมาย โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM)

1. เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึง สิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้น มีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น
2. ในกรณีที่มีคำสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใด ตามมาตรา 108 วรรคสาม กับผู้ต้องหาหรือจำเลยใด ถ้าปรากฏว่าอุปกรณ์ดังกล่าวถูกทำลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใด ให้สันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นหนีหรือจะหลบหนี
3. ในกรณีพิดสัญญาประกันต่อศาล ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตามสัญญาประกัน หรือตามที่ศาลเห็นสมควรโดยมีต้องฟ้อง ทั้งนี้ ศาลอาจสั่งงดการบังคับตามสัญญาประกันหรือลดจำนวนเงิน ที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันก็ได้ โดยคำนึงถึงความพยายามของผู้ประกัน ในการติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้น ว่ามีมากน้อยเพียงใดประกอบด้วย และเมื่อศาลสั่งประการใดแล้ว ฝ่ายผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันหรือพนักงานอัยการมีอำนาจอุทธรณ์ได้ คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด